

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 330/2010

ze dne 20. dubna 2010

o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady č. 19/65/EHS ze dne 2. března 1965 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě⁽¹⁾, a zejména na článek 1 uvedeného nařízení,

po zveřejnění předlohy tohoto nařízení,

po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení č. 19/65/EHS zmocňuje Komisi k tomu, aby formou nařízení použila čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (*) na kategorie vertikálních dohod a jim odpovídající jednání ve vzájemné shodě spadající pod čl. 101 odst. 1 Smlouvy.
- (2) Nařízení Komise (ES) č. 2790/1999 ze dne 22. prosince 1999 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie

vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě⁽²⁾ definuje kategorii vertikálních dohod, které podle Komise zpravidla splňují podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Vzhledem k celkově pozitivním zkušenostem s uplatňováním uvedeného nařízení, k pozbytí jeho platnosti dne 31. května 2010 a k dalším zkušenostem získaným od jeho přijetí je vhodné přijmout nové nařízení o blokových výjimkách.

- (3) V kategorii dohod, o kterých je možné se domnívat, že zpravidla splňují podmínky uvedené v článku 101 odst. 3 Smlouvy, jsou zahrnuty vertikální dohody o nákupu nebo prodeji zboží nebo služeb, pokud jsou tyto dohody uzavřeny mezi podniky, které mezi sebou nesoutěží, mezi určitými soutěžiteli nebo některými sdruženími maloobchodníků se zbožím. Patří tam i vertikální dohody obsahující dodatečná ustanovení o postoupení nebo užívání práv duševního vlastnictví. Pojem „vertikální dohody“ by měl zahrnovat i odpovídající jednání ve vzájemné shodě.
- (4) Pro použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy formou nařízení není nutné definovat ty vertikální dohody, na které by se mohl vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Individuální hodnocení dohod podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy vyžaduje zohlednění několika faktorů, především struktury trhu na straně nabídky a poptávky.
- (5) Je třeba omezit výhody blokové výjimky zavedené tímto nařízením na vertikální dohody, u kterých se lze s dostatečnou jistotou domnívat, že splňují podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

(¹) Úř. věst. 36, 6.3.1965, s. 533.

(*) Od 1. prosince 2009 se článek 81 Smlouvy ES stal článkem 101 Smlouvy o fungování Evropské unie. Obsahově jsou obě předmětná ustanovení shodná. Pro účely tohoto nařízení se odkazy na článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie považují za odkazy na článek 81 Smlouvy ES.

(²) Úř. věst. L 336, 29.12.1999, s. 21.

- (6) Určité kategorie vertikálních dohod mohou zlepšit hospodářskou účinnost uvnitř výrobního a distribučního řetězce tím, že usnadní koordinaci mezi zúčastněnými podniky. Zejména mohou vést ke snížení obchodních a distribučních nákladů stran a zajistit optimální úroveň jejich investic a prodeje.
- (7) Pravděpodobnost, že dosažená účinnost převáží případné účinky škodlivé pro soutěž vycházející z omezení obsažených ve vertikálních dohodách, závisí na síle tržního postavení stran dohody, a tedy i na míře konkurenceschopnosti těchto podniků vůči dalším dodavatelům zboží a poskytovatelům služeb, které jejich zákazníci považují z důvodů vlastností výrobků, jejich ceny a zamýšleného použití za vzájemně zaměnitelné nebo nahraditelné.
- (8) Lze se domnívat, že nepřesáhne-li podíl každého z podniků účastnícího se dohody na relevantním trhu 30 %, vertikální dohody, které neobsahují určitá závažná omezení hospodářské soutěže, povedou obecně ke zlepšení výroby nebo distribuce a umožní spotřebitelům podílet se přiměřeně na výhodách, které z nich vyplývají.
- (9) Nelze se domnívat, že při tržním podílu přesahujícím 30 % povedou vertikální dohody ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy zpravidla k objektivním výhodám takové povahy a velikosti, které by vyvážily nevýhody, které tyto dohody znamenají pro hospodářskou soutěž. Zároveň se také nelze domnívat, že tyto vertikální dohody spadají pod čl. 101 odst. 1 Smlouvy nebo že nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy.
- (10) Toto nařízení by nemělo znamenat výjimku pro vertikální dohody obsahující omezení, která pravděpodobně omezují hospodářskou soutěž nebo poškozují spotřebitele nebo nejsou nezbytná k dosažení účinků podporujících hospodářskou účinnost. Především by bez ohledu na tržní podíl dotyčných podniků měly být vyloučeny z možnosti blokových výjimek podle tohoto nařízení vertikální dohody obsahující určitá závažná omezení hospodářské soutěže, jakými jsou stanovení nejnižších nebo pevných prodejních cen nebo některé typy územní ochrany.
- (11) Za účelem zajištění přístupu na relevantní trh nebo za účelem zabránění tajných dohod na tomto trhu by měla být blokovaná výjimka spojena s určitými podmínkami. K tomuto účelu by mělo být vynětí zákazu soutěžit omezeno na závazky, které nepřesahují určenou dobu. Ze stejných důvodů by se výhoda plynoucí z tohoto nařízení neměla vztahovat na jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek bránící členům systému selektivní distribuce prodávat značky určitých soutěžících dodavatelů.
- (12) Omezení výše podílu na trhu, vyloučení některých vertikálních dohod z výjimky tímto nařízením a podmínky, které toto nařízení pro udělení výjimky stanoví, zpravidla zajistí, že dohody, na které se blokovaná výjimka vztahuje, neumožňují zúčastněným podnikům vyloučit hospodářskou soutěž pro podstatnou část daných výrobků.
- (13) Komise může odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení podle čl. 29 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy⁽¹⁾, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda, na kterou se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, má dopady, které nejsou slučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy.
- (14) Orgán pro hospodářskou soutěž členského státu může odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení podle čl. 29 odst. 2 nařízení Rady č. 1/2003 na celém území dotyčného členského státu nebo na jeho části, pokud v konkrétním případě dohoda, na kterou se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, má na celém území členského státu nebo na jeho části dopady, které nejsou slučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy, a pokud má toto území všechny vlastnosti odděleného zeměpisného trhu.
- (15) Při určení, zda výhody vyplývající z tohoto nařízení by měly být podle článku 29 nařízení Rady č. 1/2003 odejmuty, mají zvláštní význam negativní účinky, které mohou vyplynout z existence souběžných sítí vertikálních dohod, které mají podobné účinky podstatně omezující přístup na relevantní trh nebo soutěž na tomto trhu. Takové kumulativní účinky mohou například vzejít z případu selektivní distribuce nebo závazků omezujících soutěž.
- (16) K posílení dohledu nad paralelními sítěmi vertikálních dohod, které mají podobné účinky omezující soutěž a které se týkají více než 50 % daného trhu, může Komise formou nařízení prohlásit, že se toto nařízení nevztahuje na vertikální dohody obsahující určitá omezení vztahující se k dotyčnému trhu, čímž obnoví plné použití článku 101 Smlouvy na tyto dohody.

(¹) Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se:

a) „vertikálními dohodami“ rozumí dohody nebo pro jednání ve vzájemné shodě, jež byly uzavřeny mezi dvěma nebo více podniky, z nichž každý pro účely dohody nebo jednání ve vzájemné shodě jedná na různé úrovni výrobního nebo distribučního řetězce, a které se týkají podmínek, za kterých mohou strany nakupovat, prodávat nebo dále prodávat určité zboží nebo služby;

b) „vertikálními omezeními“ se rozumí omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy;

c) „soutěžícím podnikem“ rozumí skutečný nebo potenciální soutěžitel; „skutečným soutěžitelem“ se rozumí podnik, který působí na stejném relevantním trhu; „potenciálním soutěžitelem“ se rozumí podnik, jenž by za neexistence vertikální dohody v případě malého, ale trvalého zvyšování relativních cen pravděpodobně v krátké době provedl, a to na reálném základě a nikoliv coby pouhou teoretickou možnost, dodatečné investice nebo nesl jiné náklady na změnu, které jsou nutné ke vstupu na relevantní trh;

d) „zákazem soutěžit“ rozumí jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek zakazující kupujícímu vyrábět, nakupovat, prodávat nebo dále prodávat zboží nebo služby soutěžící se smluvním zbožím nebo službami, nebo jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek zavazující kupujícího provést u dodavatele nebo jakéhokoli jiného podniku označeného dodavatelem více než 80 % ročních nákupů smluvního zboží nebo služeb a jejich náhrad na relevantním trhu, vypočítáno na základě hodnoty nebo, je-li to v odvětví běžná praxe, objemu nákupů provedených v předchozím kalendářním roce;

e) „systémem selektivní distribuce“ rozumí distribuční systém, ve kterém se dodavatel zavazuje přímo nebo nepřímo k prodeji smluvního zboží nebo služeb pouze distributorům vybraným na základě stanovených kritérií a ve kterém se tyto distributori zavazují, že nebudou prodávat toto zboží nebo tyto služby neschváleným distributorům na území, které je dodavatelem vyhrazeno pro provoz systému;

f) „právy duševního vlastnictví“ rozumějí práva k průmyslovému vlastnictví, know-how, autorská práva a příbuzná práva;

g) „know-how“ rozumí tajný, podstatný a identifikovaný celek praktických nepatentovaných informací, které jsou výsledkem zkušeností dodavatele a jsou jím otestovány: v tomto kontextu se slovem „tajný“ rozumí, že know-how není obecně známé a snadno dostupné; slovem „podstatný“ se rozumí, že know-how je pro kupujícího podstatné a účelné pro používání, prodej nebo další prodej smluvního zboží a služeb; slovem „identifikovaný“ se rozumí, že know-how je popsáno dostatečně obsáhle tak, aby bylo možné ověřit, že splňuje kritéria tajnosti a podstatnosti;

h) „kupujícím“ rozumí podnik, který podle dohody spadající pod čl. 101 odst. 1 Smlouvy prodává zboží nebo služby jménem jiného podniku;

i) „zákazníkem kupujícího“ rozumí podnik, jenž není stranou dohody a jenž nakupuje smluvní zboží nebo služby od kupujícího, jenž je stranou dohody.

2. Pro účely tohoto nařízení zahrnují pojmy „podnik“, „dodavatel“ a „kupující“ i jejich spojené podniky.

„Spojenými podniky“ se rozumějí:

a) podniky, ve kterých jedna strana dohody přímo nebo nepřímo:

i) může vykonávat více než polovinu hlasovacích práv, nebo

ii) může jmenovat více než polovinu členů dozorčí rady, představenstva nebo orgánů právně zastupujících podnik, nebo

iii) má právo řídit záležitosti podniku;

b) podniky, které mohou přímo nebo nepřímo v podniku, jenž je stranou dohody, vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

- c) podniky, ve kterých podnik uvedený v písmenu b) může přímo nebo nepřímo vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);
- d) podniky, ve kterých může smluvní strana spolu s jedním nebo více podniky uvedenými v písmenech a), b) nebo c) nebo ve kterých dva nebo více posledně uvedených podniků může společně vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);
- e) podniky, ve kterých vykonávají práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a) společně:
- i) smluvní strany nebo jejich spojené podniky uvedené v písmenech a) až d), nebo
- ii) jedna nebo více smluvních stran nebo jeden nebo více spojených podniků uvedených v písmenech a) až d) a jedna nebo více třetích stran.

Článek 2

Výjimka

1. Podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy a s výhradou ustanovení tohoto nařízení se čl. 101 odst. 1 Smlouvy prohlašuje za nepoužitelný pro vertikální dohody.

Toto udělení výjimky se použije v míře, v jaké tyto dohody obsahují vertikální omezení.

2. Výjimka podle odstavce 1 se vztahuje pouze na vertikální dohody uzavřené mezi sdružením podniků a jeho členy, nebo mezi tímto sdružením a jeho dodavateli, pokud jsou všichni jeho členové maloobchodníci se zbožím a pokud žádný z jednotlivých členů tohoto sdružení spolu se spojenými podniky nemá celkový roční obrat vyšší než 50 milionů EUR. Toto nařízení se vztahuje na vertikální dohody těchto sdružení, aniž je dotčeno použití článku 101 Smlouvy pro horizontální dohody uzavřené členy sdružení nebo pro rozhodnutí přijatá tímto sdružením.

3. Výjimka podle odstavce 1 se vztahuje na vertikální dohody obsahující ustanovení týkající se postoupení práv duševního vlastnictví kupujícímu nebo jejich použití kupujícím za

předpokladu, že tato ustanovení nejsou hlavním předmětem těchto dohod a že jsou přímo spojená s užíváním, prodejem nebo dalším prodejem zboží nebo služeb kupujícím nebo jeho zákazníky. Výjimka se použije pouze za podmínky, že tato ustanovení, pokud jde o smluvní zboží nebo služby, neobsahují omezení hospodářské soutěže, která mají stejný předmět jako vertikální omezení, jež nejsou podle tohoto nařízení vyňata.

4. Výjimka podle odstavce 1 se nevztahuje na vertikální dohody uzavřené mezi soutěžícími podniky. Výjimka se však použije v případě, že soutěžící podniky uzavřou mezi sebou nereciproční vertikální smlouvu a:

- a) dodavatel je výrobce a distributor zboží, zatímco kupující je distributor, který není na úrovni výroby soutěžícím podnikem; nebo
- b) dodavatel je poskytovatel služeb na několika obchodních úrovních, zatímco kupující poskytuje své zboží nebo služby na maloobchodní úrovni a není soutěžícím podnikem na obchodní úrovni, kde nakupuje smluvní služby.

5. Toto nařízení se nevztahuje na vertikální dohody, jejichž předmět spadá do oblasti působnosti jiného nařízení o blokových výjimkách, není-li v takovém nařízení stanoveno jinak.

Článek 3

Prahová hodnota tržního podílu

1. Výjimka podle článku 2 se použije za podmínky, že tržní podíl dodavatele nepřesahuje 30 % relevantního trhu, na kterém prodává smluvní zboží nebo služby, a tržní podíl kupujícího nepřesahuje 30 % relevantního trhu, na kterém nakupuje smluvní zboží nebo služby.

2. Pro účely odstavce 1 pokud podnik na základě dohody mezi vícero stranami nakupuje smluvní zboží nebo služby od podniku, jenž je stranou dohody, a prodává smluvní zboží nebo služby jinému podniku, jenž je stranou dohody, nepřesahuje-li jeho tržní podíl jako nakupujícího a dodavatele prahovou hodnotu 30 % za účelem použití výjimky stanovené ve článku 2.

Článek 4

Omezení, jež vedou k odebrání výhody blokové výjimky – tvrdá omezení

Výjimka podle článku 2 se nevztahuje na vertikální dohody, jejichž účelem je přímo nebo nepřímo, samostatně nebo společně s jinými faktory pod kontrolou stran:

- a) omezení možnosti kupujícího určovat svou prodejní cenu, aniž je dotčena možnost dodavatele stanovovat maximální prodejní cenu nebo doporučovat prodejní cenu, pokud se tyto ceny nerovnájí pevné nebo minimální prodejní ceně z důvodu tlaku jakékoli ze stran nebo na základě jejich pobídek;
- b) omezení území, na kterém kupující, který je stranou dohody, může prodávat smluvní zboží nebo služby, nebo omezení okruhu zákazníků, kterým kupující, který je stranou dohody, může prodávat smluvní zboží nebo služby, aniž je dotčeno omezení ohledně místa usazení, s výjimkou:
 - i) omezení aktivních prodejů na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků vyhrazené dodavateli nebo přidělené dodavatelem jinému kupujícímu tam, kde toto omezení neomezuje prodeje uskutečňované zákazníky kupujícího,
 - ii) omezení prodejů konečným uživatelům ze strany kupujícího, jenž působí na velkoobchodní úrovni,
 - iii) omezení prodejů členy systému selektivní distribuce pro neschválené distributory na území, které je dodavatelem vyhrazeno pro provoz systému, a
 - iv) omezení možnosti kupujícího prodávat komponenty určené k začlenění do jiných výrobků zákazníkům, kteří by je používali k výrobě stejného typu zboží, jako je zboží vyráběné dodavatelem;
- c) omezení aktivních nebo pasivních prodejů konečným uživatelům členy systému selektivní distribuce působícími na maloobchodní úrovni, aniž je dotčena možnost zakázat

členovi tohoto systému působit z neschváleného místa usazení;

- d) omezení křížových dodávek mezi distributory uvnitř systému selektivní distribuce, včetně distributorů působících na různých úrovních prodeje;
- e) omezení možnosti dodavatele, dohodnuté mezi dodavatelem komponentů a kupujícím, který tyto komponenty používá, prodávat komponenty jako náhradní díly konečným uživatelům nebo servisním pracovníkům anebo poskytovatelům jiných služeb, kterým kupující nesvětil opravy nebo provádění servisu svého zboží.

Článek 5

Vyloučená omezení

1. Výjimka podle článku 2 se nevztahuje na tyto závazky obsažené ve vertikálních dohodách:

- a) jakýkoli přímý nebo nepřímý zákaz soutěžit, jehož trvání je neomezené nebo je delší než pět let;
- b) jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek zabraňující kupujícímu po uplynutí dohody vyrábět, nakupovat, prodávat nebo dále prodávat zboží nebo služby;
- c) jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek ukládající členům systému selektivní distribuce neprodávat značky určitých soutěžících dodavatelů.

Pro účely prvního pododstavce písm. a) je třeba zákaz soutěžit, jenž je automaticky obnovitelný po pětiletém období, považovat za závazek uzavřený na neomezenou dobu.

2. Odchylně od odst. 1 písm. a) se toto omezení doby trvání na pět let nepoužije, pokud smluvní zboží nebo služby prodává kupující v prostorách nebo na pozemku, které vlastní dodavatel nebo které si dodavatel pronajal od třetích stran, jež nejsou spojeny s kupujícím, za předpokladu, že délka trvání těchto zákazů soutěžit není delší než období obsazení těchto prostor nebo pozemků kupujícím.

3. Odchylně od odst. 1 písm. b) se výjimka podle článku 2 použije na jakýkoli přímý nebo nepřímý závazek zabraňující kupujícímu po uplynutí dohody vyrábět, nakupovat, prodávat nebo dále prodávat zboží nebo služby, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) závazek se týká zboží nebo služeb, které soutěží se smluvním zbožím nebo službami;
- b) závazek je omezen na prostory a pozemky, ve kterých kupující působil během smluvního období;
- c) závazek je nezbytný k ochraně know-how předaného dodavatelem kupujícímu;
- d) trvání tohoto zakazu soutěžit je omezeno na jeden rok po vypršení dohody.

Ustanovením odst. 1 písm. b) není dotčena možnost omezit na neomezenou dobu používání a prozrazení know-how, které se nestalo veřejně známým.

Článek 6

Nepoužití tohoto nařízení

Podle článku 1a nařízení č. 19/65/EHS může Komise tam, kde paralelní sítě podobných vertikálních omezení pokrývají více než 50 % relevantního trhu, nařízením prohlásit, že se toto nařízení nevztahuje na vertikální dohody obsahující zvláštní omezení vztahující se k uvedenému trhu.

Článek 7

Použití prahové hodnoty tržního podílu

Pro uplatňování prahové hodnoty tržního podílu stanovené v článku 3 se použijí tato pravidla:

- a) tržní podíl dodavatele se vypočítá na základě údajů o hodnotě prodeje na trhu a tržní podíl kupujícího se vypočítá na základě údajů o hodnotě nákupů na trhu. Pokud údaje o hodnotě prodeje nebo nákupů na trhu nejsou k dispozici, je možné stanovit tržní podíl dotyčného podniku na základě odhadů založených na jiných

důvěryhodných informacích týkajících se trhu, včetně objemu prodeje a nákupů na tomto trhu;

- b) tržní podíly se vypočítají na základě údajů týkajících se předchozího kalendářního roku;
- c) tržní podíl dodavatele zahrnuje zboží nebo služby dodané za účelem prodeje vertikálně integrovaným distributorům;
- d) pokud tržní podíl, jenž byl původně menší než 30 %, překročí uvedenou hranici, avšak nepřesáhne-li 35 %, výjimka podle článku 2 se nadále použije po dobu dvou po sobě jdoucích kalendářních let následujících po roce, ve kterém byla poprvé překročena hranice 30 %;
- e) pokud tržní podíl, jenž byl původně menší než 30 %, následně překročí hranici 35 %, výjimka podle článku 2 nadále platí po dobu jednoho kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém byla poprvé překročena hranice 35 %;
- f) výhodu podle písmen d) a e) nelze kombinovat tak, aby bylo překročeno období dvou kalendářních let;
- g) tržní podíl podniků uvedených v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. e) se rovnoměrně rozdělí na každý podnik, který má práva nebo pravomoci uvedené v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. a).

Článek 8

Použití prahové hodnoty obratu

1. Pro výpočet celkového ročního obratu podle čl. 2 odst. 2 se sečtou obraty po odečtení daní a poplatků během předchozího účetního roku příslušné strany vertikální dohody a obratu dosaženého spojenými podniky za veškeré zboží a služby. K tomuto účelu se nepřihlíží k obchodům uzavřeným mezi stranami vertikální dohody a s nimi spojenými podniky, ani k obchodům mezi těmito spojenými podniky.

2. Výjimka podle článku 2 se nadále použije, pokud během dvou po sobě jdoucích účetních let není prahová hodnota celkového ročního obratu překročena o více než 10 %.

*Článek 9***Přechodné období**

Zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 Smlouvy se nepoužije v období od 1. června 2010 do 31. května 2011 na dohody, jež byly dne 31. května 2010 již v platnosti a jež nesplňují podmínky pro udělení výjimky podle tohoto nařízení, avšak které dne 31. května 2010 splňovaly podmínky pro udělení výjimky podle nařízení (ES) č. 2790/1999.

*Článek 10***Doba platnosti**

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. června 2010.

Pozbývá platnosti dnem 31. května 2022.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 20. dubna 2010.

Za Komisi
José Manuel BARROSO
předseda
